

Presentació

La commemoració durant l'any 1993 del Mil·lenari de la primera referència escrita de l'existència del nostre poble ha permès a la ciutadania, a les seves institucions, entitats i associacions tot un seguit d'actes i d'activitats destinats fonamentalment al coneixement de la nostra història, dels nostres orígens, dels nostres avantpassats, de les seves terres, de les seves cases, de la seva manera de treballar, de viure i de conèixer. Ens ha permès sentir l'orgull d'ésser ciutadans i ciutadanes d'un poble nascut en els orígens de la nostra Nació i format i conformat, des del seu bon inici i durant el decurs de mil anys, per homes i dones que, vinguts d'arreu, amb treball, respecte i convivència han anat fent el camí que ens ha portat a aquest esperançador Mollet de 1993. I ens ha permès, també, conèixer el nostre present, conèixer-nos més col·lectivament, els molletans i les molletanes, i les nostres llengües i cultures que avui, vivim i donem vida a Mollet.

Tots aquestes actes i activitats del Mil·lenari -que ha meregut la Presidència d'Honor de Sa Majestat el Rei Joan Carles I- deixaran, de ben segur, en tots nosaltres, records, sensacions i coneixements inesborrables, però deixaran, també, per a nosaltres i per a la nostra ciutat, creacions que per molts anys o per sempre formaran part del nostre esdevenidor personal i ciutadà, de l'esdevenidor de la nostra ciutat: un monument, un centre d'estudis, un premi de recerca, una sardana, un roure, una auca, uns

trofeus, uns bombons...i un llibre, aquest que ara teniu a les vostres mans.

Malgrat que ja fa cent anys que Vicenç Plantada i Josep Payà publicaven la seva *Geografia local de Mollet del Vallés ab notícia geogràfica-escolar dels pobles dels encontorns y son mapa topogràfic* -es va publicar precisament el 1893-, i malgrat que des d'aquella data diversos autors han anat deixant testimoni de la petita història del nostre poble, no és fins avui, amb la publicació d'aquest llibre, que per primera vegada els molletans i les molletanes podrem tenir el nostre abast un compendi dels mil anys de la nostra vida. L'Ajuntament que té l'honor de regir la ciutat durant el Mil·lenari no podia deixar passar aquesta fita històrica sense promoure el llibre que ha d'omplir aquest buit. L'encàrrec fet a Josep Gordi i Jaume Vilaginés ens ha menat a aquesta primera gran aportació col·lectiva per al coneixement global del nostre poble.

Certament, però, el treball de recerca i de difusió de la nostra història i del nostre present -història i present que sovint i de manera indestruïble ens vinculen als pobles del nostre entorn- no poden aturar-se ni avui ni amb aquest llibre. És per això que amb motiu del Mil·lenari es constituirà el Centre d'Estudis Molletans i s'establirà el *Premi de Recerca Vicenç Plantada*, com a garantia de continuïtat en l'estudi i publicació del que hem estat i del que som.

És en aquest punt que voldria fer esment i posar

èmfasi en l'extrordinari treball portat a terme per a la publicació *Notes* fundada l'any 1987 per Joan Galtés i editada per la Sala Fiveller amb la col.laboració de l'Ajuntament. *Notes* és, sens dubte, la terra fèrtil necessària d'on han sortit la major part dels fruits que suara ens permeten gaudir d'aquesta ja imprescindible història de Mollet.

Imalgrat el risc d'oblidar-me algú voldria citar aquí tots aquells historiadors, escriptors o grans coneixedors de Mollet que en el decurs d'aquests cent anys han fet aportacions per a la millor notficia de la nostra ciutat. Als ja esmentats Plantada, Payà, Gordi, Vilaginés i Galtés, cal afegir-hi Pere Bonvilà, Josep Mas, Joan Solé Tura, Joan Aliquer, Jacint Garriga, Frederic Ros, Joan Ventura, Josep Maria Blanch, Glòria Arimon, Anna Bosch, Antoni Bassolas, Pere Castaño, Joan Corbalán, Isidre García, Pere Gordi, Antonio Lardín, Josep Lloret, M. Carme Macià, M. Àngela Massaguer, Josep Masats, Jaume Noró, Xavier Pérez, Carme Pí, Mercè Rosell i Lluís Vila.

D'entre ells, els autors i les autores dels capítols que formen *Moledo-Mollet 993-1993*. A tots i a totes el

més profund agraïment en nom de la ciutat pel seu difícil i acurat treball. I una sincera mostra de gratitud a la Generalitat de Catalunya. La Presidència de la Generalitat i el Departament de Cultura han atès la petició de l'Ajuntament de Mollet del Vallès de donar un gran suport al nostre Mil·lenari; aquest llibre, que s'edita amb la seva important col.laboració, n'és una bona prova.

Ara cal usar-lo, difondre'l i llegir-lo, convertir-lo en llibre d'ús imprescindible, a casa i a les escoles, sobretot per a la gent jove que, éssent el futur, no voldríem que caminessin d'esquena al passat, oblidant els orígens, perdent la identitat. És per això que aquesta història serà distribuïda gratuïtament i a bastament a tots els centres escolars i, particularment, a l'ensenyament secundari, ja que els seus estudiants són els joves que es convertiran en els grans protagonistes del Mollet de demà, del Mollet del segle XXI, del Mollet que entre tots, vinguts d'arreu, hem de construir amb treball, civisme, respecte, convivència, tolerància i solidaritat.

Montserrat Tura i Camafreita
Alcalde

Índex

Presentació	5
Introducció	7
Índex	9
El marc físic	11
Prehistòria i època antiga	15
1. Els primers pobladors	17
2. La Prehistòria: el poblament ibèric	21
3. L'antiguitat: la romanització	25
L'època medieval (segles X - XIV)	29
1. Fa mil anys	31
2. Gallecs, més antic (segle X)	32
3. Mollet, un poble medieval (segles XI, XII i XIII)	34
4. La formació del municipi (segle XIV)	47
5. Un esbós demogràfic	51
L'edat moderna (segles XVI - XVIII)	55
1. L'Ajuntament de Mollet durant l'edat moderna	57
2. Evolució demogràfica de Mollet entre 1497 i 1787	66
3. La parròquia de Sant Vicenç a l'edat moderna	70
4. Al voltant del camí ral	72
El segle XIX	79
1. Introducció	81
2. Demografia	81
3. Economia	83
4. Transports i comunicacions	89
5. Educació	90
6. Aspectes polítics	92
7. La vida quotidiana	98
De principis del segle XX fins als anys cinquanta	101
1. En el tombant del segle	103
2. L'activitat agrícola i ramadera	104
3. La industrialització del municipi	108
4. Millores en la qualitat de vida, l'educació i la salut	113
5. L'evolució política i social	116
La població, l'economia i l'urbanisme (1950 - 1992)	137
1. La població	139
2. Les activitats econòmiques	149
3. El desenvolupament urbanístic	159
Cronologia	173
Itineraris	187
Bibliografia	195